

Dönem : 3
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 865

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Holanda Kırallık Hükümeti arasında Hava Ulaştırması Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Ulaştırma, Dışişleri ve Plân komisyonları raporları (1/678)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 1459/6134

19 . 6 . 1972

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 12 . 6 . 1972 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Holanda Kırallık Hükümeti Arasında Hava Ulaştırması Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı» gerekçesi ile birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygı ile arz ederim.

Ferid Melen
Başbakan

GEREKÇE

5 Haziran 1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanunla tasdik olunan Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesi, milletlerarası sivil havacılığın çeşitli ülkeler arasında akdolunacak iki taraflı anlaşmalara dayanan bir sistem dahilinde gelişmesini teşvik ve bu yolda yapılacak anlaşmaların ana hatlarını tespit ederek aralarında benzerlik sağlanmasını öngörmüştür.

Hükümetimiz, ülkemizin coğrafi durumunu ve milletlerarası hava servislerinin memleketimizden geçmesinin sağlayacağı menfaatleri de gözönünde tutarak, komşu veya dost bütün ülkelerle yurdumuz arasındaki iktisadî, teknik ve kültürel bağları kuvvetlendirmek ve aynı zamanda millî sivil havacılığımızı teşvik ve kalkındırmak gayesiyle, 1972 yılına kadar 34 ülke ile hava ulaştırma anlaşması imzalamış bulunmaktadır.

Bu meyanda, 6 Mart 1967 tarih ve 6/7834 sayılı Bakanlar Kurulu kararı gereğince ve Kalkınma Plânında öngörüldüğü üzere, millî çıkarlarımız açısından yeni bir vecheye verilmek ve günün şartlarına uydurulmak maksadıyla tadili öngörülen Hava Ulaştırma Anlaşmalarından memleketimizle Holanda arasındaki 19 Mart 1947 tarihli anlaşmanın yerine ikame edilmek üzere yeni bir anlaşma 17 Eylül 1971 tarihinde imzalanmıştır.

Bu anlaşma hükümleri, genellikle, Şikago Sivil Havacılık Konferansında tespit edilen model anlaşmadan mülhem olup mütekabiliyet esasına dayanmaktadır. Mezkûr anlaşma çerçevesinde, hava seyri-seferi ile ilgili millî kanun ve nizamla riayet edilmek şartıyla, her iki ülke arasında devamlı ve hukukî statüye bağlanmış tarifeli ve tarifersiz hava servisleri işletilebilecektir.

Yeni anlaşma, Türk Hava Yollarının Batı Avrupa'ya ve bilhassa Holanda'ya müteveccih seferlerinde gelişmesini sağlayacak imkânlar getirmekte ve ileride Atlantik ötesi seferlerinin ihdasına karar verildiği takdirde Türk Hava Yollarının bu servisleri için de müsait zemin hazırlamaktadır.

Ulaştırma Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Ulaştırma Komisyonu
Esas No. : 1/678
Karar No. : 7

4 . 7 . 1972

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Holanda Kırallık Hükümeti arasında Hava Ulaştırması Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısı, Komisyonumuza havale olunmakla ilgili bakanlıklar temsilcileri de hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Anlaşma metni ve kanun tasarısı üzerinde yapılan müzakereler neticesinde Anlaşmanın tasdiğine mütedair olarak hazırlanmış bulunan kanun tasarısı yerinde görülerek Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İşbu raporumuz havalesine uyularak Dışişleri Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Ulaştırma Komisyonu Başkanı
Antalya
İ. Ataöv
Ankara
O. Eren

Sözcü
Bolu
M. Ş. Kıyıkıoğlu
İçel
K. Çetin

Kâtip
İstanbul
M. K. Özeke
Kocaeli
V. Engiz

Malatya
İ. H. Şengüler

Nevşehir
H. Başer

Dışişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/678
Karar No. : 2

5 . 2 . 1973

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Holanda Kırallık Hükümeti arasında Hava Ulaştırması Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü.

Tümü üzerinde cereyan eden müzakereler neticesinde, gerekçede belirtilen hususlar, Komisyonumuzca da yerinde görülerek, mezkûr Anlaşmanın onaylanmasına mütedair tasarı, aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Komisyon Başkanı
Ankara
O. Alp
A. Karahisar
R. Çerçel
İstanbul
S. Orkunt

Sözcü
İzmir
Ş. Osma
Ankara
O. Birgit
İstanbul
M. Yardımcı

Kâtip
İstanbul
N. İ. Tokgöz
Aydın
İ. Sezgin
Konya
T. Y. Öztuna

Sivas
E. Kanga

Urfa
N. Aksoy

İmzada bulunamadı

İmzada bulunamadı

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 1/678
Karar No. : 240

26 . 3 . 1973

Millet Meclisi Başkanlığına

Komisyonumuza havale buyurulan (Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Holanda Kırallık Hükümeti arasında Hava Ulaştırması Antlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısı) Ulaştırma, Dışişleri ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de katıldığı toplantıda incelendi ve görüşüldü :

Asrımızda hava ulaşımı, ülkelerin her türlü ilişkilerinin gelişimine yardımcı olmaktadır. İnsan ve eşyaların nakillerindeki düzen ve sürat, kalkınmanın ölçülerinden biridir. Bu cümleden olarak 5 Haziran 1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanunla onaylanan Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesi, hava ulaşımının milletlerarası seviyede koordinasyonunu öngörmektedir. Ülkemiz, hava trafiğinin sıklık merkezlerinden biridir, Hükümetimiz coğrafi şartlarının verdiği bu avantaj ve dost ve komşu ülkeler ile iktisadî, teknik ve kültürel bağların kuvvetlenmesi gayesi ile 1972 yılına kadar 34 ülke ile hava ulaştırma anlaşması imzalamış durumdadır. Bu meyanda, memleketimiz ile Holanda arasında imzalanmış bulunan 19 Mart 1947 tarihli Anlaşma, değişen şartlar muvacehesinde yeniden ele alınmış ve mezkûr Anlaşmanın yerine ikame üzere 17 Eylül 1971 tarihli Anlaşma imzalanmıştır. Şikago Sivil Havacılık Konferansında tespit edilen esaslar çerçevesinde ele alınan bu Anlaşma, millî kanun ve nizamlara uyulmak şartıyla, iki ülke arasında hukukî bir esasa bağlanmış olup hava seferlerini kapsamaktadır. Anlaşmanın uygun bulunması halinde, Avrupa ülkeleri ile memleketimiz arasındaki hava ulaşımı gelişecek, ilerde Atlantik ötesi seferler için basamak olacaktır.

Bu itibarla, tasarı, Komisyonumuzca da olumlu karşılanarak maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Tasarı Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ülkemize, maddî ve manevî birçok avantajlar sağlayacağı dikkate alınarak tasarının bir an evvel kanunlaşmasında fayda olduğu gerekçesi ile Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesine karar verilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasviplerine sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Niğde	Ankara	Çorum
N. Çerezci	M. K. Yılmaz	A. Topçubaşı
Adana	Aydın	Bursa
S. Kılıç	N. Mentese	N. Atlı
Bursa	Edirne	Erzurum
A. Türkel	İ. Ertem	R. Cinisli
		İmzada bulunamadı.
Eskişehir	Eskişehir	Hatay
İ. Anı	S. Öztürk	H. Özkan
	İmzada bulunamadı.	İmzada bulunamadı.
Isparta	İzmir	Manisa
A. İ. Balım	K. Önder	M. Ok
Sakarya	Trabzon	Yozgat
H. Uysal	A. Şener	C. Sungur
İmzada bulunamadı.		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Holanda Krallık Hükümeti arasında Hava Ulaştırması Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 17 Eylül 1971 tarihinde Ankara'da, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Holanda Krallık Hükümeti arasında imza edilen Hava Ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

12 . 6 . 1972

Başbakan <i>F. Melen</i>	Devlet Bakanı <i>D. Kitaplı</i>	Devlet Bakanı <i>İ. Arar</i>	Devlet Bakanı <i>Z. Baykara</i>
Devlet Bakanı <i>İ. Öztrak</i>	Adalet Bakanı <i>F. Alpaslan</i>	Millî Savunma Bakanı <i>M. İzmen</i>	İçişleri Bakanı <i>F. Kubat</i>
Dışişleri Bakanı <i>H. Bayülken</i>	Maliye Bakanı <i>Z. Müezzinoğlu</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>S. Özbek</i>	Bayındırlık Bakanı <i>M. Öztekin</i>
Ticaret Bakanı <i>N. Talû</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>K. Demir</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>H. Özalp</i>	Tarım Bakanı <i>İ. Karadöz</i>
Ulaştırma Bakanı <i>R. Danışman</i>	Çalışma Bakanı V. <i>K. Demir</i>	Sanayi ve Tek. Bakanı <i>M. Erez</i>	En. ve Tab. Kay. Bakanı <i>N. Kodamanoğlu</i>
Turizm ve Tan. Bakanı <i>E. Y. Akçal</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>T. Toker</i>	Köy İşleri Bakanı <i>N. Sönmez</i>	Orman Bakanı <i>S. İnal</i>
Gençlik ve Spor Bakanı <i>A. Karaküçük</i>			

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE HOLLANDA KIRALLIK HÜKÜMETİ ARASINDA
HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Hollanda Kırallık Hükümeti,
7 Aralık 1944 günü Şikago'da imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi ve Uluslararası Hava Servisleri Transit Anlaşması tarafları olup,

Kendi ülkeleri arasında ve ötesinde hava servisleri ihdas etmek amacıyla bir anlaşma akdetmek isteyerek,

Aşağıdaki gibi anlaşmışlardır;

MADDE - 1

Tarifler

Bu anlaşma bakımından, metin aksini âmir bulunmadıkça;

a) «Şikago Sözleşmesi» terimi 7 Aralık 1944'te Şikago'da imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesini ve her iki Âkit Tarafça kabul edilmiş olan sözleşmenin 90 nci maddesine göre çıkarılan ekler ile 90 ve 94 nci maddelere göre sözleşme ve eklerinde yapılan değişiklik ve ilâveler anlamını taşır.

b) «Havacılık makamları» terimi Türkiye Cumhuriyeti bakımından Ulaştırma Bakanı veya sözü geçen Bakan tarafından yapılan ödevleri yerine getirmeye yetkilendirilen herhangi bir kimse veya daire, ve Hollanda Kırallığı bakımından Ulaştırma ve Su Kontrol Bakanı veya sözü geçen Bakan tarafından yapılan görevleri yerine getirmeye yetkilendirilen herhangi bir kimse veya daire anlamına gelir.

c) «Tayin edilen hava yolu işletmesi» terimi, bu anlaşmanın 3 nci maddesi gereğince tayin edilen ve yetkilendirilen hava yolu işletmesi demektir.

d) «Ülke» terimi, Şikago Sözleşmesinin 2 nci maddesinde belirtilen anlama gelir.

e) «Hava Servisi», «Uluslararası Hava Servisi», «Hava yolu İşletmesi» ve «Teknik İniş» terimleri, Şikago Sözleşmesinin 96 nci maddesinde belirtilen anlamları taşır.

f) «Kapasite terimi aşağıda belirtilen anlamları taşır;

Uçak ile ilgili olarak, hattın tamamında veya bir kısmında uçağın yolcu ve yük için istifade edilebilir hacmidir.

Belirtilen Hava Servisleri ile ilgili olarak, verilen zaman zarfında hattın tamamı veya bir kısmında işleyen uçağın bu servisler için kullanılan kapasitesi ile sefer adedinin çarpımıdır.

MADDE - 2

Trafik hakları

1. Âkit Taraflardan her biri, ötekine, bu anlaşma ek'inde belirtilen hatlarda tarifeli uluslararası hava servisleri kurması amacıyla, bu anlaşmada belirtilen hakları tanıır. Bu servislere ve hatlara bundan böyle sırasıyla «mutabık kalınan servisler» ve «tasrih edilen hatlar» deneyecektir. Âkit Taraflardan herbiri tarafından tayin olunan havayolu işletmeleri, tasrih edilen bir hattı mutabık kalınan bir servisi işletirken, aşağıdaki hakları kullanacaklardır :

a) Öteki Âkit Tarafın ülkesi üzerinden inmeden uçmak,

b) Sözü geçen ülke içerisinde teknik iniş yapmak,

c) Yolcu, yük ve posta şeklindeki uluslararası trafiği bırakmak ve almak amacıyla, sözü geçen ülke içerisinde, o hat için bu Anlaşma Ek'inde belirtilen noktalara iniş yapmak.

2. Bu maddenin 1 nci fıkrasındaki hiçbir husus, bir Âkit Taraf havayolu işletmelerine, öteki Âkit Taraf ülkesindeki başka bir noktadan yolcu, yük ve posta almak hakkının verildiğine delâlet etmeyecektir.

MADDE - 3

İşletme yetkileri

1. Âkıt Taraflardan herbiri, öteki Âkıt Tarafa, tasrih edilen hatlarda mutabık kalınan servisleri işletmesi amacıyla bir veya birkaç hava yolu işletmesi tayin ettiğini yazılı olarak bildirmek hakkına sahibolacaktır.

2. Öteki Âkıt Taraf, böyle bir tayin bildirisini aldığı anda, bu maddenin (3) ve 4 nci fıkraları hükümleri saklı kalmak üzere, tayin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerine ilgili işletme yetkilerini geçikmeden tanıyacaktır.

3. Âkıt Taraflardan birinin yetkili havaacılık malıamları, öteki Âkıt Tarafın tayin ettiği ve hava yolu işletmesinden, uluslararası hava servislerinin işletilmesinde normal ve mâkul bir şekilde uyguladıkları kanun ve nizamalarda gösterilen şartları yerine getirebilecek vasıfları haiz bulunduğu hususunda, sözleşme hükümlerine uygun olarak, kendilerini tatmin etmesini isteyebilir.

4. Âkıt Taraflardan herbiri, tayin edilmiş bir hava yolu işletmesinin esas mülkiyetinin ve fiilî kontrolünün bu hava yolu işletmesini tayin eden tarafın veya uyruklarının elinde bulunduğu kanaat getirmediği hallerde, bu maddenin 2 nci fıkrasında sözü geçen işletme yetkilerini tanımayı reddedebilir, veya bu hava yolu işletmesinin 2 nci maddede belirtilen haklarının uygulanması üzerine gerekli gördüğü kayıtları koyabilir.

5. Bir hava yolu işletmesi ve Anlaşma hükümleri gereğince böylece tayin edilip, kendisine yetki verilince, bu anlaşmanın 8 nci ve 9 ncu maddeleri hükümlerine göre bir ücret tarifesinin teessüsü ve kapasite üzerinde anlaşmaya varılmasından sonra mutabık kalınan seferler bakımından yürürlükte olması kaydıyla bu servisleri işletmeye herhangi bir tarihte başlayabilir.

MADDE - 4

İşletme yetkilerinin geri alınması hakların uygulanmasının durdurulması

1. Âkıt Taraflardan herbiri, aşağıdaki hallerde, öteki Âkıt Tarafa tayin edilen bir hava yolu işletmesine verilmiş bulunan işletme yetkisini geri alma veya bu anlaşmanın 2 nci maddesinde belirtilen hakların uygulanmasını durdurmak veya bu hakların uygulanması üzerinde gerekli gördüğü kayıtları koymak hakkına sahibolacaktır.

(a) O hava yolu işletmesinin esas mülkiyetinin veya fiilî kontrolünün hava yolunu tayin eden Âkıt Tarafın veya uyruklarının elinde bulunmaması veya,

(b) O hava yolu işletmesinin bu hakları tanıyan Âkıt Tarafının kanun ve nizamlarına uymaması, veya

(c) Hava yolu işletmesinin başka bir şekilde bu anlaşmada belirtilen şartlara uygun olarak işletme yapmaması,

2. Bu maddenin 1 nci fıkrasında belirtilen ve hakların geri alınması, tatbikatının durdurulması veya kayıtlar konulması hususlarında derhal bir işlem yapılması, kanun ve nizamların daha fazla ihlâl edilmesinin önlenmesi için şart değilse, böyle bir hak ancak öteki Âkıt Tarafı istişa-reden sonra kullanılacaktır.

MADDE - 5

Gümrük Vergilerinden ve diğer vergilerden, resimlerden bağışıklık

1. Âkıt Taraflardan herbirinin tayin edilen hava yolu işletmeleri tarafından uluslararası servislerde işletilen uçaklar ve bu uçaklarda bulunan mutat donatım, akaryakıt ve yağlama yağları ve (yiyecek, içecek ve tütün dahil) uçak kumanyası da, öteki Âkıt Taraf ülkesine varışta, tekrar yurt dışına çıkarılmaya kadar uçakta kalmak veya öteki Âkıt Taraf ülkesi üzerindeki uçuşun bir kısmında kullanılmak kaydıyla, bütün Gümrük vergileri, muayene ücretleri ve diğer resim ve vergilerden bağışık tutulacaktır.

2. Aşağıdakiler de yapılan hizmetler karşılığı alınacak ücretler hariç aynı resim ve vergilerden bağışık tutulacaktır;

(a) Âkıt Taraflardan birinin ülkesinde, bu taraf yetkili makamlarınca tespit edilen miktarları aşmamak ve öteki Âkıt Tarafın uluslararası bir servisinde çalıştırılan uçaklarda kullanılmak üzere uçağa alınan uçak kumanyaları;

(b) Âkıt Taraflardan birinin ülkesine, öteki Âkıt Tarafın tayin edilen hava yolu işletmelerinin uluslararası servislerinde kullanılan uçakların bakım ve onarımı için sokulan yedek parçalar;

(c) Uçağa alındığı Âkıt Taraf ülkesi üzerinde yapılacak uçuşun bir kısmında kullanılacak bile olsa, öteki Âkıt Tarafın tayin edilen hava yolu işletmeleri tarafından uluslararası servislerde işletilen uçakların ikmaline ayrılmış olan akaryakıt ve yağlama yağları.

Yukarıdaki (a) (b) ve (c) tâlî fıkralarında sözü geçen maddeler gümrük nezaret ve kontrolu altında tutulabilir.

MADDE - 6

Mutat havacılık donatımı ile ikmal maddelerinin depolanması

Âkıt Taraflardan birinin uçaklarında bulundurulacak malzeme ve ikmal maddeleri gibi mutat havacılık donatımı da öteki Âkıt Taraf ülkesinde, ancak o ülkenin gümrük makamlarının müsaadesi ile boşaltılabilir. Böyle bir durumda, bunlar tekrar yurt dışına götürülünceye veya başka bir şekilde gümrük nizamlarına göre elden çıkarılınca kadar sözü geçen yetkili makamların nezaretinde bulundurulabilir.

MADDE - 7

Direkt transit trafiği

Âkıt Taraflardan birinin ülkesinden transit geçen yolcular çok basitleştirilmiş bir kontrolden daha fazla bir kontrole tabi tutulmayacaklardır. Doğrudan doğruya transit geçen bagaj ve yükler Gümrük Vergileri ve diğer Vergi ve Resimlerden bağışık tutulacaklardır.

MADDE - 8

Kapasite hükümleri

1. Her iki Âkıt Tarafın hava yolu işletmelerine, kendi ülkeleri arasında tasrih edilen hatlarda, mutabık kalınan servisleri işletmeleri için âdil ve eşit imkân sağlanacaktır.

2. Âkıt Taraflardan herbirinin hava yolu işletmeleri, mutabık kalınan servisleri işletirken, öteki Âkıt Tarafın hava yolu işletmelerinin çıkarlarını, bu sonuncu hava yolu işletmelerinin aynı hatların bütünü veya bir kısmı üzerinde işlettiği servislere, uygun olmayan bir nispette tesir etmemek üzere, gözönünde bulunduracaktır.

3. Âkıt Tarafların tayin edilen hava yolu işletmelerinin sağladığı mutabık kalınan servislerin, tasrih edilen hatlardaki kamu ulaştırma ihtiyaçları ile sıkı ilgisi bulunacak ve bunların ilk amacı, hava yolu işletmesini tayin eden tarafın ülkesine gelen veya ülkesinden giden yolcu, yük ve postaya ait mevcut olan veya olması mâkul bir tarzda beklenen taşıma ihtiyaçlarını mâkul bir hamile faktörü ile karşılamaya yetecek bir kapasiteyi sağlamak olacaktır.

4. Âkıt Taraflardan her birinin tayin edilen hava yolu işletmesinin öteki Âkıt Taraf ülkesindeki noktalar ile 3. memleketlerdeki noktalar arasındaki trafiği, tasrih edilen hatlarda taşıma hakkı, kapasitenin ilgili bulunduğu aşağıdaki genel ilkeler çerçevesinde uygulanacaktır;

a) Hava yolu işletmesini tayin eden Âkıt Taraf ülkesine gelecek veya ülkesinden gidecek olan trafik ihtiyaçları;

b) Hava yolu işletmesinin geçtiği bölgedeki devletlerin hava yolu işletmelerince kurulan başka ulaştırma servisleri de gözönüne alındıktan sonra, o bölgenin trafik ihtiyaçları; ve

c) Uzun menzilli hava seferleri ihtiyaçları.

5. Anlaşmaya varılan servislerin kapasite ve sıklığı, Âkîd Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine, yukarıdaki 1, 2, 3 ve 4 nci paragraflar ışığında ve Tarafların yetkili havacılık makamları arasında yakın işbirliği ruhuna dayanan istişarelerden sonra gözden geçirilebilir ve değiştirilebilir.

MADDE — 9.

Ücret tarifleri

1. Aşağıdaki paragraflarda zikredilen «ücret tarifesi», yolcu, yük ve posta taşınması için ödenecek bedeller ve taşıma için tabi olacakları şartlarla mümessillik ve diğer yardımcı hizmetlerin şartlarını ve ücretlerini tazammun eder.

2. Taraflardan birinin hava yolu işletmesi tarafından diğer taraf ülkesine veya ülkesinden taşınmalar için konulacak ücret tarifeleri, işletme masrafları makûl bir kâr ve diğer hava yollarının tarifeleri de dahil, bütün ilgili unsurlar gözönünde tutularak makûl seviyelerde tespit edilecektir.

3. Bu maddenin 2 nci paragrafında zikredilen ücret tarifeleri, mümkün ise, her iki tarafın tayin edilmiş hava yolu işletmeleri tarafından birbirleriyle danuşma suretiyle tespit edilecek ve böyle bir anlaşma mümkün olduğu nispette Uluslararası Hava Ulaştırma Birliğinin ücret tarifelerinin hazırlanması için takibettiği usul çerçevesinde olacaktır.

4. Bu suretle üzerinde mutabık kalınan ücret tarifeleri, yürürlüğe girmesi tasarlanan tarihten en az doksan (90) gün önce tarafların sivil havacılık makamlarının onayına sunulacaktır. Özel durumlarda bu süre, sözü geçen makamların mutabakatı ile azaltılabilir.

5. Böyle bir mutabakat resmen bildirilebilir; eğer tarafların sivil havacılık makamlarından hiçbiri, 4 nci paragraf hükümlerine göre tevdi edilmiş bulunan ücret tarifelerine tevdi tarihinden itibaren otuz (30) gün içinde itirazlarını bildirmez iseler, ücret tarifeleri tasvibedilmiş telâkki olunur. 4 nci paragraf hükümlerine göre tevdi müddetinin kısaltılmış olması halinde, tarafların sivil havacılık makamları itiraz müddetinin otuz (30) günden daha az olmasında mutabık kalabilirler.

6. Eğer bir ücret tarifesi üzerinde bu maddenin 3 nci paragrafı hükümlerine göre anlaşma olmazsa, veya 5 nci paragrafta zikredilen otuz (30) günlük müddet zarfında bir taraf sivil havacılık makamlarının diğer taraf sivil havacılık makamlarına itirazını beyan etmesi halinde iki taraf sivil havacılık makamları ücret tarifelerini karşılıklı anlaşma ile tespit edeceklerdir.

7. Eğer sivil havacılık makamları bu maddenin 4 nci paragrafı hükümlerine göre kendilerine tevdi edilmiş ücret tarifeleri üzerinde veya 6 nci paragraf hükümlerine göre herhangi bir ücret tarifesi üzerinde anlaşamazlar ise, anlaşmazlık bu Anlaşmanın anlaşmazlıkların çözümlenmesi hakkındaki 15 nci maddesi hükümleri çerçevesinde hal şekline bağlanacaktır.

8. Bu madde hükümlerine göre tesis edilmiş bir ücret tarifesi, yenisi yapılınca kadar yürürlükte kalacaktır. Mamafih bir ücret tarifesi bu paragraf hükümlerine göre, sona eriş tarihinden itibaren altı ay (6)'dan fazla temdit edilemeyecektir.

9. Tayin edilen hava yolu işletmesi veya işletmeleri, posta maddelerinin taşınmasında, mümkün olduğu nispette, Milletlerarası Posta Birliğince kararlaştırılan ücret tarifelerinin uygulanmasını temin edeceklerdir.

MADDE — 10.

Mali hükümler

1. Âkıt Taraflardan her biri kendi millî kambyo mevzuatına uygun olarak kendi ülkesinde, yoleu, bagaj ve yük, posta naklinde diğer tarafça sağlanan kazançların masraftan artan kısmını taraflarca kabul edilecek herhangi bir konvertibl dövizle tediye eder.

2. Sözü geçen paraların transferi için gerekli döviz her iki tarafın Merkez Bankası veya millî bankalarınınca tahsis veya transfer edilir. Âkıt Taraflar arasında özel bir tediye anlaşması mevcut ise ödeme bu Anlaşma hükümlerine göre yapılır.

MADDE — 11.

İstisnalar ve istatistikler

1. Sıkı bir işbirliği ruhu ile, Âkıt Tarafların yetkili havacılık makamları bu Anlaşma ve eklerinin herhangi bir hükmünün uygulanmasının ve bunlara kifayetli bir şekilde riayet edilmesini sağlamak amacıyla zaman zaman birbirleri ile istisare edecektir.

2. Âkıt Taraflardan her birinin yetkili havacılık makamları üstek üzerine öteki Âkıt Tarafın yetkili havacılık makamlarına, birinci anlaşan tarafın tayin edilen hava yolu işletmelerince mutabık kalınan servislerde sağlanan kapasitenin gözden geçirilmesi amacıyla makûl bir tarzda istenebilecek periodik ve başkaca istatistikleri verecektir. Bu istatistikler, o hava yolu işletmelerince mutabık kalınan servislerde taşınan trafik miktarlarının ve bu trafiğin ilk çıkış ve son varış yerlerinin tespiti için gerekli bütün bilgileri içine alacaktır.

MADDE — 12.

Değişiklikler

1. Âkıt Taraflardan her biri bu Anlaşma ve eklerinin herhangi bir hükmünün değiştirilmesini arzu ettiği takdirde, öteki Âkıt Tarafla istisarede bulunmak isteyebilir; yetkili havacılık makamları arasında ve müzakereye veya yazışma yoluyla yapılabilecek olan böyle bir istisare, istek tarihinden itibaren altmış (60) gün içerisinde başlayacaktır. Mutabakata varılan herhangi bir değişiklik her iki Âkıt Tarafça öngörülen formalitelerin tamamlandığının yazılı olarak bildirildiği tarihte yürürlüğe girecektir.

2. Hatlardaki değişiklikler, Âkıt Tarafların yetkili havacılık makamlarının aralarında doğrudan doğruya mutabakata varmalarıyla yapılabilir.

MADDE — 13.

Çok taraflı anlaşmalara uygunluk

Bu Anlaşma ve ekleri, her iki Âkıt Tarafça da muteber olabilecek çok taraflı herhangi bir sözleşmeye uyacak şekilde değiştirilecektir.

MADDE — 14.

Sona erme

Âkıt Taraflardan biri, bu Anlaşmaya son vermek kararında olduğunu her zaman öteki tarafa Âkıt ihbar edebilir; bu ihbarname aynı zamanda Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtına da ulaştırılacaktır. Bu durumda, ihbarnamenin öteki Âkıt Tarafça alınışından itibaren on iki ay içerisinde mutabakata varılarak geri alınmaması halinde; Anlaşma; bu sürenin bitiminde sona erecektir. Öteki Âkıt Tarafça ihbarnamenin alındığı teyit edilmezse, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtının ihbarnameyi aldığı tarihten ondört (14) gün sonra alınmış sayılacaktır.

MADDE — 15.

Anlaşmazlıkların çözümü

1. — Âkıt Taraflar arasında bu Anlaşma ve Eklerinin yorumlanması veya uygulanması ile ilgili bir anlaşmazlık çıkarsa, Âkıt Taraflar bu anlaşmazlığı önce kendi aralarında müzakere yoluyla halletmeye çalışacaklardır.

2. — Âkıt Taraflar, müzakere yoluyla bir anlaşmaya varamadıkları takdirde, anlaşmazlığı karara bağlaması için bir şahıs veya teşekküle ver ne hususunda mutabık kalabilirler veya Âkıt Tarafların herbirinin tayin edeceği birer hakem veya böylece seçilen iki hakemin tayin edeceği bir üçüncü hakemden kurulu 3 kişilik bir hakem heyetine sunulacaktır. Âkıt Taraflardan herbiri, taraflardan birinin ötekinden anlaşmazlığın tahkimini isteyen bir notayı diplomatik yoldan aldığı tarihten itibaren altmış (60) gün içinde bir hakem tayin edecek ve üçüncü hakemde bundan sonraki altmış (60) günlük bir süre içinde seçilecektir. Âkıt Taraflardan herhangi biri verilen süre içerisinde bir hakem tayin edemezse veya üçüncü hakem belirtilen süre içinde seçilmezse Sivil Havacılık Teşkilâtı Konsey Başkanının, durumun gereğine göre, bir hakemi veya hakemleri tayin etmesini Âkıt Taraflardan herhangi biri isteyebilir. Bu durumda üçüncü hakem üçüncü bir Devletin uyruğu olacak ve hakem heyetinin başkanlığını yapacaktır.

3. — Âkıt Taraflar, bu maddenin 2 nci fıkrasına göre verilecek herhangi bir karara uymayı taahhüt ederler.

4. — Hakemlerin ücretleri ve masrafları dahil, hakem heyetinin masrafları Âkıt Taraflar arasında eşit olarak ödenecektir.

MADDE — 16.

Tescil

Bu Anlaşma ve Ekleri Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtı nezdinde tescil ettirilecektir.

MADDE — 17.

Başlıklar

Madde başlıkları bu Anlaşmaya sadece müracaat ve kolaylık maksadıyla konulmuştur ve hiçbir surette bu Anlaşmanın sınırını çizmez, maksat ve şumulünü tayin etmez.

MADDE — 18.

Yürürlüğe girme

Bu Anlaşma ve onun ayrılmaz parçalarını teşkil eden Ekler, her iki Âkıt Tarafça, öngörülen formalitelerin tamamlandığının yazılı olarak bildirildiği tarihte yürürlüğe girecektir.

Yukarıdakileri tasdiklen, aşağıda imzaları bulunan ve Hükümetleri tarafından usulü dainesinde yetkilendirilmiş olan temsilciler işbu Anlaşmayı imza etmişlerdir.

Türkçe, Holandaca ve İngilizce dillerinde, her üç metin aynı derecede muteber olmak ve ihtilâf halinde İngilizce metin esas sayılmak üzere bindokuzyüz yetmişbir yılı Eylül ayının onyedinci günü Ankara'da ikişer nüsha halinde tanzim olunmuştur.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

HOLANDA KRALLIK
HÜKÜMETİ ADINA

İşletilecek hatlar

1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından tayin edilen havayolu işletmesi veya işletmeleri aşağıdaki hatlarda her iki istikamette kısıntısız ticarî trafik hakkı ile hava servisleri işletmeye yetkilidir :

i) Türkiye'deki noktalardan - Viyana - Zürih - Frankfurt - Amsterdam - Londra.

ii) Türkiye'deki noktalardan - Viyana - Zürih - Frankfurt - Amsterdam - Newyork - Montreal - Şikago. (+)

Tayin edilen havayolu işletmesi veya işletmelerinin yukarıda belirtilen servislere Türkiye ile Amsterdam arasında bir ananokta daha ilâve etmelerine, bu nokta ile Amsterdam arasında trafik hakkı kullanmamak şartı ile mâni olunmayacaktır.

Holanda Krallık Hükümeti tarafından tayin edilen havayolu işletmesi veya işletmeleri aşağıdaki hatlarda her iki istikamette kısıntısız ticarî trafik hakkı ile hava servisleri işletmeye yetkilidir :

2. — i) Holanda'daki noktalardan - Cenevre - Roma - Viyana (+) - İstanbul - Ankara.

Bu hattaki sefer sayısı haftada iki servisi geçmeyecek ve Ankara bu hattın bitiş noktası olacaktır. Tayin edilen havayolu işletmesi veya işletmeleri bu servislerden sadece birine İstanbul'u dahil etmeye yetkilidirler.

ii) Holanda'daki noktalardan - Cenevre - Roma - Viyana (+) - İstanbul - Kahire - Bağdat.

iii) Holanda'daki noktalardan - Cenevre - Roma - Viyana (+) - İstanbul - Karâçi (+) - Yeni Delhi (+) - Bankok (+) - Manila (+) - Seul (+) - Tokyo - Singapur - Cakarta.

3. — Taraflardan birinin tayin edilen havayolu işletmesi veya işletmeleri, artı (+) ile işaretlenmiş noktalar ile diğer Âkıt Tarafın topraklarındaki noktalar arasında ticarî trafik hakkına sahip değildir (ler).

4. — Yukarıda belirtilen noktalardan herhangi biri, servisin başlangıç noktası havayolu işletmesini veya işletmelerini tayin eden Âkıt Tarafın ülkesinde bulunmak, şartıyla, bütün seferlerde veya bunların herhangi birinde kullanılmayabilir.

5. — Âkıt Taraflardan her biri, servislerine, ilâve noktaların ithal edilmesini isteyebilir. Bu talep diğer Âkıt Taraf sivil havacılık makamlarının tasvibine bağlıdır.

Tarifelerin tasdiki

1. — Âkıt Taraflardan herbirinin tayin edilen havayolu işletmesi veya işletmeleri, malzeme çeşidi de dahil, uçuş tarifelerini her tarife dönemi için (yaz ve kış), tarifelerin yürürlüğe gireceği tarihten en az kırkbeş (45) gün önce diğer Âkıt Tarafın havacılık makamlarına tasdik için sunulacaklardır.

2. — Herhangi bir Âkıt Tarafın tayin edilen havayolu işletmesi veya işletmelerince, uçuş tarifelerinin diğer Âkıt Tarafın havacılık makamlarına sunulmasından önce, her iki Âkıt Tarafın havayolu işletmeleri tarifeler üzerinde mutabık kalmak amacıyla aralarında istişarelerde bulunacaklardır.

3. — Bu şekilde uçuş tarifeleri alan havacılık makamları bunları tasdik veya ret edebilir. Tasdik etmeme halinde, ret eden taraf tarifelerin sunulmasından itibaren otuz (30) gün içinde değişiklik teklifinde bulunacaktır.

Yukarda belirtilen 30 gün içinde taraflardan biri diğer tarafın tarifelerine herhangi bir itirazda bulunmazsa, tarifeler tasdik edilmiş sayılacaktır.

Tarifelerin sunulmadan sonra, değiştirilmeleri halinde, diğer Âkıt Tarafın havacılık makamları, değiştirilmiş tarifeleri tasdik veya reddetme işlemini bu tarifelerin tatbikine başlanması öngörülen tarihten mümkün olduğu kadar önce tamamlamaya gayret edecektir.

4. — Her halükârda, Âkıt Taraflardan birinin tayin edilen havayolu işletmesi veya işletmelerince, tasrih edilen hatlarda işletilecek servisler, diğer Âkıt Tarafın havacılık makamlarının onayı alınmadan başlayamaz veya değiştirilemez.

